

OBSAH

Seznam použitých zkratk	XI
Úvodní slovo editora	XVI

I. Brexit a jeho právně-institucionální dopady na EU jako celek . . . 1

1. Institucionální a rozpočtové aspekty postbrexitové reformy Evropské unie	3
1.1 Úvod	3
1.2 Rozpočet Evropské unie	4
1.3 Unijní instituce a změna rovnováhy členských států v nich	7
1.3.1 Evropský parlament a změny v evropském volebním systému	7
1.3.2 Komise a změny v „agenda-setting“ a složení	9
1.3.3 Rada	11
1.4 Změna beze změn	12
1.4.1 Zjednodušený postup pro změnu Smluv	12
1.4.2 Přechodové klauzule	13
1.4.3 Doložka flexibility	15
1.5 Závěr	16
2. Evropský konstitucionalismus po brexitu	17
2.1 Úvod – potřebnost ústavního řešení	17
2.2 Evropský demokratický konstitucionalismus	18
2.3 Brexit jako výzva pro demokratický konstitucionalismus	19
2.4 Instrumentalizace brexitu v ústavním systému Spojeného království	20
2.5 Význam rozsudku Nejvyššího soudu ve věci <i>Miller</i>	21
2.6 Ochrana základních práv po brexitu	22
2.7 Závěr	23
3. Brexit a právní aspekty vnějších vztahů EU	25
3.1 Úvod	25
3.2 Brexit a vnější smlouvy EU	25
3.2.1 Výlučné smlouvy	26
3.2.2 Smíšené smlouvy EU	27
3.3 Důsledky pro společnou obchodní politiku EU	29
3.3.1 Obchodní dohody	29

3.3.2	Dohody o vzájemném uznávání	30
3.3.3	Jednostranné preferenční systémy	30
3.4	Následky pro EU ve WTO	30
3.5	Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)	31
3.6	Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (PJST)	32
3.7	Zastoupení u vybraných mezinárodních organizací	32
3.8	Konzulární pomoc	33
3.9	Vztahy Velká Británie – EU po brexitu	33
3.9.1	Přechodné období	34
3.9.2	Možný právní základ definitivního vztahu	34
3.10	Závěr	37
II.	Brexit a budoucí postavení a práva občanů EU	39
4.	Ovlivní brexit pravidla volného pohybu osob v EU?	41
4.1	Úvod	41
4.2	Volný pohyb osob v EU a výhrady členských států	41
4.2.1	Přechodná období v oblasti volného pohybu pracovníků	42
4.2.2	Směrnice o službách na vnitřním trhu a tzv. sociální dumping	43
4.2.3	Problematika tzv. sociální turistiky	46
4.3	Změny unijních pravidel volného pohybu osob v kontextu brexitu	51
4.3.1	Balíček Evropské komise na podporu mobility pracovních sil	54
4.3.2	Změna směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb	54
4.3.3	Změna koordinačního nařízení a otázka dalších „korekcí“ volného pohybu osob	56
4.4	Závěr	58
5.	Odchod Velké Británie z EU – otevření cesty k sociální Evropě?	59
5.1	Úvod	59
5.2	EU a sociální model(y)	61
5.3	EU v pasti sociálního minimalismu	63
5.4	EU a evropská společnost	67
5.5	EU a další sociální harmonizace	68
5.6	Evropská komise a alternativy k nastoupené cestě	72
5.7	SDEU jako stoupenec nového komunitarismu	74
5.7.1	SDEU, kolektivní dohody a národní opatření kolektivní ochrany zaměstnanců	77

5.7.2	SDEU a odlehčení zátěže národních sociálních systémů omezením dávkové turistiky	79
5.8	Závěr	82
6.	Evropská občanská iniciativa a její aktuální reforma	85
6.1	Úvod	85
6.2	Ke stávajícímu právnímu rámci a hlavní charakteristice EOI	86
6.3	K dosavadnímu fungování EOI	88
6.4	K hodnocení dosavadního fungování EOI ze strany odborné veřejnosti	90
6.5	K hodnocení dosavadního fungování EOI ze strany Komise a Evropského parlamentu	93
6.6	K revizi nařízení o EOI	96
6.7	Vlastní hodnocení reformního návrhu a některé podněty	99
6.8	Závěr	101
7.	Evropská unie a mezinárodní ochrana lidských práv	103
7.1	Úvod	103
7.2	K otázce vnější pravomoci EU v oblasti ochrany lidských práv ...	104
7.3	Dělbá pravomocí EU a členských států při implementaci mezinárodních lidskoprávních závazků	109
7.3.1	Sdílená odpovědnost EU a členských států v kontextu Evropské úmluvy o lidských právech	109
7.3.2	Sdílená odpovědnost EU a členských států při plnění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením do práva EU	111
7.3.3	Sdílená odpovědnost EU a členských států a Istanbulská úmluva	114
7.4	Koncepční a praktické problémy při realizaci sdílené odpovědnosti EU a členských států	115
7.4.1	Legislativní pravomoci EU a členských států v kontextu implementace mezinárodních lidskoprávních závazků	116
7.4.2	Problematika výhrad k mezinárodním lidskoprávním smlouvám	119
7.4.3	Princip subsidiarity	122
7.4.4	Výklad mezinárodních závazků v praxi SDEU a konvenčních orgánů	123
7.4.5	Uchopení sdílené odpovědnosti EU a členských států v praxi monitorovacího mechanismu	127
7.4.6	Lidskoprávní závazky EU a variabilní geometrie	128
7.5	Závěr: Hodnocení a perspektiva	131

III. Brexit a budoucnost hospodářské a měnové unie EU	133
8. Budoucnost hospodářské a měnové unie po brexitu	135
8.1 Úvod: Británie jako tradiční bašta euroskeptických postojů?	135
8.2 Velká Británie a její neúčast na třetí fázi hospodářské a měnové unie	136
8.2.1 Maastrichtská konvergenční kritéria	137
8.2.2 Ekonomické testy	138
8.3 Změna hospodářské a měnové unie – kdy, proč a jak	139
8.3.1 Bankovní unie	140
8.3.2 Unie kapitálových trhů	140
8.3.3 Společný rozpočet pro eurozónu a evropský ministr financí	141
8.3.4 Evropský měnový fond	142
8.4 Brexit = více Evropy?	143
8.5 Závěr	144
9. Brexit, ekonomická krize a nové prvky unijního institucionálního rámce	145
9.1 Úvod	145
9.2 Ekonomická krize a nové paradigma spolupráce v rámci Evropské unie	146
9.3 Institucionalizace eurozóny – Euroskupina a eurosummit – první signály změn	148
9.4 Finanční, ekonomická a dluhová krize jako změna pravidel hry – technické aspekty přijatých opatření	152
9.4.1 Finanční unie	153
9.4.2 Koordinace fiskálních a hospodářských politik v rámci EU	155
9.5 Inovativní řešení ekonomických problémů	162
9.6 Závěr	165
10. Daně po brexitu	167
10.1 Úvod	167
10.2 Obecný dopad brexitu do fiskální sféry	168
10.3 Vliv brexitu na přímé daně	169
10.4 Vliv brexitu na nepřímé daně	170
10.5 Dopad brexitu na mezinárodní daňové společenství	172
10.6 Dopad brexitu na mezinárodní spolupráci při správě daní	173
10.7 Závěr	174

11. Vnitřní trh EU bez Velké Británie – Jak moc prázdné bude „City“ po brexitu?	175
11.1 Úvod	175
11.2 Svoboda usazování a volný pohyb služeb právnických osob v EU ..	175
11.3 Regulace pojišťoven v EU	177
11.3.1 Pomůže uznání rovnocennosti britským pojišťovnám?	179
11.4 Důsledky brexitu na pojišťovny ve Velké Británii	181
11.4.1 Pokračování pojistných smluv	181
11.4.2 Předávání osobních údajů	182
11.5 Závěr: Konec evropského finančního centra	183
12. Možný vliv brexitu na dohled nad finančním systémem	
Evropské unie	185
12.1 Úvod	185
12.2 Obecné otázky uspořádání dohledu	185
12.3 Základní modely uspořádání dohledu	187
12.4 Recentní vývoj v uspořádání dohledu na úrovni Evropské unie ...	188
12.5 Unijní dohledové orgány	190
12.6 Charakteristika uspořádání dohledových orgánů v Evropské unii ..	192
12.7 Možnosti zapojení Velké Británie do unijního dohledového uspořádání	193
12.8 Budoucí vývoj dohledu v Evropské unii	194
12.9 Závěr	196
Závěrem – Kam směřuje Evropská unie po brexitu?	199
English summary	207
Seznam literatury	211
Věcný rejstřík	221